

قوه قضائیه

مجموعه نشست های قضایی

در مورد مدنی

قضات دادگستری استان تهران

(سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹)

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادگستری کل استان تهران

سرشناسه	: سعیدی، منصور، ۱۳۴۹ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه نشست‌های قضایی در امور مدنی (دادگستری کل استان تهران) ۱۳۹۳ - ۱۳۹۹ / صاحب اثر معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادگستری کل استان تهران؛ نظارت و کنترل محمدرضا مرادی حق گو؛ تهیه و تنظیم گروه تدوین انتشارات دادگستری کل استان تهران؛ منصور سعیدی، محسن حاتمی‌پور، ناصر نصرتی صدقیانی؛ ویراستار داود رفیعی. تهران: وزارت دادگستری، دادگستری کل استان تهران، انتشارات، ۱۴۰۰. ۷۸۲ ص.
مشخصات نشر:	
مشخصات ظاهری	: شابک ۹۶-۹۸۰۵۵-۶۲۲-۹۷۸-۲۹۳۰۰ تومان
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: حقوق مدنی - ایران - تفسیر و استنباط
موضوع	: Civil rights - Iran - Interpretation and construction
موضوع	: آیین دادرسی - ایران - تفسیر و استنباط
موضوع	: Procedure (Law) - Iran - Interpretation and construction
موضوع	: حقوق مدنی - ایران - پرسش‌ها و پاسخ‌ها
موضوع	: Civil rights - Iran - Questions and answers
موضوع	: رویه قضایی - ایران
موضوع	: Jurisprudence - Iran
شناسه افزوده	: حاتمی‌پور، محسن، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	: نصرتی صدقیانی، ناصر، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده	: مرادی حقگو، محمدرضا، ۱۳۴۱ -
شناسه افزوده	: ایران، وزارت دادگستری. دادگستری کل استان تهران. انتشارات
شناسه افزوده	: ایران، وزارت دادگستری. دادگستری کل استان تهران. معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی
رده بندی کنگره	: KMH۵۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۱۷۸۳۵۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

انتشارات دادگستری کل استان تهران: تهران، بل کریم‌خان زند، خیابان سنایی، نبش کوچه هفدهم، پلاک ۱۴۰، کدپستی: ۱۵۸۶۶۷۵۷۱۸، تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۲۶۲۶۳

انتشارات اشکان: تهران، میدان انقلاب، اول خیابان آزادی، کوچه قائم‌مقام، پلاک ۹، واحد ۲، تلفن: ۶۶۹۱۶۳۹۸

عنوان: مجموعه نشست‌های قضایی در امور مدنی (سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹)
صاحب اثر: معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادگستری کل استان تهران
نظارت و کنترل: محمدرضا مرادی حق گو
گروه تدوین انتشارات دادگستری استان تهران: منصور سعیدی، محسن حاتمی‌پور،

ناصر نصرتی صدقیانی، داود رفیعی
ویراستار حقوقی: گلبرگ ذبیحیان
نوبت انتشار: اول تابستان ۱۴۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۰۵۵-۹۶-۲۹۳۰۰

ناشر: انتشارات دادگستری کل استان تهران - انتشارات اشکان
قیمت: ۲۹۳۰۰۰ تومان

قطع و شمارگان: رقی، ۵۰۰ نسخه

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادگستری کل استان تهران از هرگونه نقد و نظر نسبت به محتوای این کتاب استقبال می‌کند.

رایانامه: dadgostari.pubtehran@yahoo.com

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

۲۲.....	مقدمه
۲۴.....	فصل نخست - آیین دادرسی مدنی
۲۴.....	۱- ایراد امر مطروحه میان مراجع قضایی و غیرقضایی (اجرائیات اداره ثبت)
۳۹.....	۲- تقویم خواسته
۵۰.....	۳- اعتراض به گزارش اصلاحی و دستور فروش
۶۹.....	۴- مرجع صالح رسیدگی به اعتراض شخص ثالث در فرضی که قرار رد تجدیدنظرخواهی صادر و مرجع تجدیدنظر هم آن را تأیید نموده باشد
۷۲.....	۵- تعارض میان رأی شورای حل اختلاف و دادگاه و طرق شکایت از آن
۸۹.....	۶- تعارض میان آرای صادره از دو حوزه قضایی
۱۰۰.....	۷- اثر تغییر خواسته بر تعریف جلسه اول دادرسی و حضوری یا غیابی شدن رأی
۱۲۸.....	۸- امکان یا عدم امکان تجمیع دعاوی مرتبط در رسیدگی وخواهی
۱۶۱.....	۹- تشریفات ادعای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی در دعوای خانواده
۱۷۴.....	۱۰- ملاک محاسبه هزینه دادرسی در دعوای فک رهن
۱۹۶.....	۱۱- تعیین نوع خواسته در طرح دعوای الزام خوانده به رفع عیب یا مطالبه خسارت
۲۱۱.....	۱۲- نوع تصمیم دادگاه تجدیدنظر در صورت وجود نقص در دادخواست وخواهی
۲۲۵.....	۱۳- امکان صدور دستور یا حکم تخلیه عین مستأجره قبل از انقضای مهلت اجاره، بررسی تقدم و تأخر تخلیه و پرداخت ودیعه و فصل خصومت در فرض اختلاف در میزان آن با تعیین مسئول پرداخت
۲۶۹.....	۱۴- امکان یا عدم امکان طرح دعوای خلع ید و توقیف فیزیکی در خصوص اموال منقول مشاعی
	۱۵- امکان یا عدم امکان ابطال سند رسمی مؤخر با استناد به سند عادی مقدم

۳۰۲.....

۱۶- ملاک و معیار تشخیص دفاع از دعوا ۳۶۵

۱۷- صلاحیت دادگاه در رسیدگی به اصل دعوا یا صرفاً تعیین داور در فرض عدم توافق دو طرف به تعیین داور مرضی الطرفین ۴۲۱

۱۸- لازم‌الاتباع بودن نظریه کمیسیون‌های پیش‌بینی‌شده در قوانین و بی‌نیازی مراجع قضایی از ارجاع امر به کارشناس ۴۳۹

۱۹- لزوم اظهارنظر درخصوص قبول یا رد واخواهی پس از رسیدگی به ادعای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی ۴۶۹

۲۰- صلاحیت دادگاه حقوقی یا خانواده در دعوای ابطال اجرائیه صادره از مرجع ثبتی درخصوص مهریه ۴۸۳

۲۱- مرجع صالح به دعوای الزام به صدور یا پروانه واحد صنفی ۴۹۰

۲۲- لزوم یا عدم لزوم رعایت ضوابط ماده ۳ قانون آیین دادرسی مدنی در آرای کمیسیون‌های ماده ۵۶ منابع طبیعی و ماده ۱۲ زمین شهری ۴۹۳

۲۳- مرجع صالح به رسیدگی به خسارت ناشی از صدور قرار تأخیر اجرای حکم صادره از دادگاه تجدیدنظر استان ۴۹۷

۲۴- ابطال دادخواست در صورت عدم پرداخت تنه دستمزد کارشناس ۵۰۰

فصل دوم- حقوق مدنی..... ۵۰۵

۱- مطالبه و نحوه محاسبه خسارت از کارافتادگی ۵۰۵

۲- اثر ایفاء بخشی از تعهدات بر وجه التزام، امکان یا عدم امکان تعدیل آن ۵۲۵

۳- امکان یا عدم امکان تعلق حق کسب و پیشه درخصوص درمانگاه‌های عمومی ۵۵۹

۴- امکان یا عدم امکان تعلق خسارت وجه التزام تعیین شده در مراحل بعدی توافق ۵۸۷

۵- پذیرش یا عدم پذیرش تلف حکمی در فرض نقل و انتقالات ملک و نحوه پرداخت قیمت از حیث ماهوی و آیینی ۵۹۴

۶- تکلیف باقیمانده ثمن در زمان اجرای حکم الزام به تنظیم سند رسمی ۶۱۱

فصل سوم- اجرای احکام مدنی..... ۶۱۶

به نام یگانه دادگری ستی بخش

مقدمه

نشست‌های قضایی کمیسیون‌های ماهانه دادگستری استان تهران از سال ۱۳۷۸ و در نخستین چهارشنبه هر ماه برگزار می‌شود. هدف از این نشست‌ها بهبود امور قضایی و ارائه راه‌حل در بن‌بست‌ها، رفع مشکلات و نواقص قانونی و ارتقای روند رسیدگی‌ها و رویه قضایی در دادگستری استان تهران است. در این نشست‌ها یک نماینده از هر واحد قضایی اعم از دادگاه‌های تجدیدنظر استان، دادگاه‌های حقوقی، کیفری، خانواده، دادرها و نیز نمایندگانی از دیوان عالی کشور و کانون وکلا حضور دارند.

شیوه طرح پرسش در این کمیسیون این‌گونه است که پرسش‌های ارسالی همکاران قضایی در استان تهران، نخست توسط یک هیأت از قضات برجسته تحت عنوان «کمیته طرح و انتخاب سؤال‌های کمیسیون ماهانه قضایی دادگستری کل استان تهران» موردبررسی قرار می‌گیرد و در صورت انتخاب پرسش توسط اکثریت این هیئت، پرسش‌های منتخب به همه واحدهای قضایی استان ارسال می‌شود و در نشست‌های قضایی آن واحدها به بحث گذاشته می‌شود. سپس نتایج نشست‌های واحدهای قضایی توسط دبیر آن نشست که از همکاران فاضل و علاقمند به امور پژوهشی و علمی است در کمیسیون ماهانه قرائت می‌شود و دبیران نشست‌های قضایی نظرات خود را اعلام می‌کنند و در نهایت، رأی‌گیری می‌شود.

معمولاً یک پرسش حقوقی و یک پرسش کیفری پشت سر هم و به ترتیب شماره می‌آید تا امکان مشارکت همکاران حقوقی کار و کیفری کار وجود داشته باشد، اما از آنجا که در هنگام تدوین و انتشار، پرسش‌ها باید به گونه‌ای دسته‌بندی شود که پژوهشگران و علاقمندان به‌سختی نیفتند و سردرگم نشوند، این مجموعه بر امور مدنی سامان یافته و از همین رو، ترتیب پرسش‌ها در فهرست پرسش‌ها رعایت نشده و ترتیب شماره‌ای جای خود را به تقسیم‌بندی موضوعی (مانند آیین دادرسی مدنی، مدنی و...) داده است. با این حال، همه پرسش‌هایی که در طول هر سال درخصوص هر

موضوع (مثلاً آیین دادرسی مدنی) به تناوب مطرح شده، اکنون پشت سرهم آمده است. نشست قضایی ماهانه یکی از ظرفیت‌های مطلوب جهت هدفمندسازی و اصلاح رویه قضایی است و افزون بر آن، با اندکی تعمق می‌توان به این نتیجه مهم و البته هنوز مهجور رسید که اصلاح قوانین دارای تبعات منفی و هزینه‌های بسیار می‌باشد. یکی از راه‌های کم‌کردن این هزینه‌ها اصلاح رویه قضایی و حرکت عمومی قضات به سمت رفع نیازها است و نشست‌های قضایی ماهانه همواره این هدف راهبردی را دنبال می‌کند و در این راستا جهت‌گیری نموده است که واقعیت‌های اجتماعی و اقتصادی دیده شود و راهکارهای ارائه‌شده به‌نوعی پاسخ به حل آنها باشد. درحقیقت در این نشست‌ها تلاش بر این است که راه‌حل‌ها به‌گونه‌ای ارائه شود که افق‌ها، چشم‌اندازها و واقعیت‌های اجتماعی و اقتصادی در آنها لحاظ شده باشد. به عبارت دیگر، راه‌حل‌های ارائه‌شده در این نشست‌ها به‌نوعی با حرکت روبه‌جلوی خود، در نظام حقوقی به دنبال ایجاد یک سامانه حقوقی منظم و پیشرو است و امید است روزی فرا رسد که نظام حقوقی و قضایی ما به جایگاه شایسته خود در جهان حقوقی دست یابد.

شایسته است که مراتب سپاس و قدردانی خویش را به پیشگاه همه شرکت‌کنندگان در کمیسیون‌های ماهانه قضایی از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ اعلام دارم که ذکر اسامی همه عزیزان در اینجا مقدور نشد.

همچنین از همکاران در اداره پژوهش دادگستری کل استان تهران، خانم گلبرگ ذبیحیان و خانم زهرا مهدی پور و آقایان محسن حاتمی‌پور و ناصر نصرتی صدقیانی که در تدوین این اثر نقش ارزنده‌ای داشتند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

محمدرضا مرادی حق‌گو

سرپرست معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادگستری استان تهران